

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο επανασχεδιασμός του ΕΓΛ αποτελεί μια πρόκληση αναθεώρησης της σχέσης μεταξύ της βιομηχανικής κληρονομιάς της πόλης και της σύγχρονης ταυτότητάς της. Η παρούσα μελέτη εστιάζει στη διατήρηση και στη δημιουργική επανάχρηση του υπάρχοντος βιομηχανικού συγκροτήματος, γεννώντας ένα σύνολο ερωτημάτων, λιγότερο επικεντρωμένων στο ζήτημα της μορφής και περισσότερο στις προγραμματικές λειτουργίες, την ιστορία, τα συστήματα, την τεχνολογία, τα υλικά κ.ο.κ.

Οι παρωχημένες εγκαταστάσεις συνιστούν ένα πεδίο επανάχρησης των υπάρχοντων οικοδομημάτων, διατηρώντας και ενισχύοντας τα ωφέλιμα τμήματα του συγκροτήματος καθώς και ενδυναμώνοντας τα με νέα βιώσιμα προγράμματα και χρήσεις. Η υπάρχουσα αρχιτεκτονική ενέχει τόσες πολλές ποιότητες που ακόμα και αν το επιθυμούσαμε, δε θα ήταν εφικτή η περαιτέρω αναπαραγωγή τους. Αυτό δεν οφείλεται μόνο στο ότι θα ήταν μια αρκετά δαπανηρή κίνηση, αλλά και στο ότι υπάρχουν πλέον τόσοι αόρατοι κανόνες κατά την παραγωγή αρχιτεκτονικής, οι οποίοι στο παρελθόν δεν υπήρχαν. Για αυτό το λόγο η μελέτη εστιάζει σε μια νέα στρατηγική όπου το παλιό και το νέο μπορούν να λειτουργήσουν μαζί ανεμπόδιστα, ενώ σε πολλά σημεία συγχωνεύονται αρμονικά. Με αυτόν τον τρόπο, τα όρια θολώνουν και γίνεται δύσκολο να αντιληφθείς αν βρίσκεσαι σε μία νέα ή παλαιά χωρική συνθήκη.

Χάρη στον πολυπρογραμματικό χαρακτήρα που προσδίδεται στο συγκρότημα, μέσα από τη νέα σχεδιάσή του, τα κτίρια που άλλοτε στέγαζαν του πυρήνες λειτουργίας του εργοστασίου μπορούν να φιλοξενήσουν ένα μεγάλο αριθμό χρήσεων και να ενεργοποιήσουν ξανά τους χώρους της πρώην βιομηχανίας χάρτου, καθ' όλη τη διάρκεια της ημέρας.

Οι παρεμβάσεις χωρίζονται σε τέσσερις φάσεις αναλόγως. Η πρώτη φάση αφορά τα κτίρια στο νότιο κομμάτι του οικοπέδου, τα οποία είναι και τα παλαιότερα στο συγκρότημα. Στη φάση αυτή, μέσα από μια διαδικασία επαναπροσδιορισμού συντηρούνται και αποκαθιστώνται το ισόγεια κτίρια και προστίθονται επιπλέον όροφοι, ώστε να εξυπηρετήσουν τις χρήσεις που στεγάζουν. Η Β φάση περιλαμβάνει τα κτίρια που βρίσκονται κεντρικά στο οικόπεδο και δημιουργήθηκαν μεταγενέστερα των κτιρίων της Α φάσης. Τα κτίσματα αυτά είναι από σκυρόδεμα και έχουν πλακοσκεπές καθώς και δίρυχτες μεταλλικές στέγες. Τα κτίρια αυτά διατηρούνται, ενώ οι παρεμβάσεις που γίνονται είναι η αφαίρεση και ενεργοποίηση των χώρων. Στη Γ φάση ανήκουν τα κτίρια που βρίσκονται στο

μπροστά μέτωπο του οικοπέδου που συνορεύει με τον κεντρικό οδικό άξονα. Αποτελούν κτίρια τα οποίο στέγαζαν βοηθητικές λειτουργίες του εργοστασίου και ορίζουν την όψη όλου του συγκροτήματος. Τα κτίρια αυτά διατηρούνται καθώς ορίζουν το όριο του συγκροτήματος. Στη Δ φάση ανήκει η βόρεια περιοχή του οικοπέδου, όπου βρίσκεται το πιο σύγχρονο κτίσμα του συγκροτήματος, το θέατρο. Στη περιοχή αυτή δημιουργείται ένα αστικό ανοιχτό πάρκο.

Συνήθης επιλογή κάθε νέας αρχιτεκτονικής πρότασης είναι το κατασκευαστικό γέμισμα μίας κενής έκτασης έτσι ώστε το φως να περιορίζεται προς τα έξω. Στην περίπτωση του ΕΛΓ η αφετηρία μας είναι μία συμπαγής και πολυσύνθετη δομή η οποία επαναδιατυπώνεται ώστε το φως να εισέλθει στο εσωτερικό και στους ανθρώπους που τη κατοικούν. Έτσι το εξωτερικό καλείται στο εσωτερικό απρόσκοπτα, γεννώντας μία ρευστή συνθήκη που είναι δύσκολο να καταλάβεις τι βρίσκεται μέσα και τι έξω, καθώς με την κατάργηση των κατωφλιών η έννοια του κλειστού χώρου καταργείται. Με την περιήγηση και τη συνεχή ανακάλυψη μονοπατιών και πλατειών που προορίζονται για δραστηριότητες δημόσιου χαρακτήρα, προσδίδεται στους χώρους μία αξιοθάυμαστη ποιότητα που δεν τους καθιστά απλά τόπους τέχνης και διοικητικών λειτουργιών, αλλά αντιθέτως τους μετατρέπει σε μια μοναδική συλλογή διαφορετικών και ιδιότυπων δημοσίων χώρων. Κάθε κτήριο συνδιαλέγεται με τον ανοιχτό χώρο και το υπαίθριο στοιχείο και έτσι το νέο ΕΛΓ γίνεται ένα εργαλείο δημιουργίας χωρικών δυνατοτήτων και συνθηκών αλληλεπίδρασης ευρέως φάσματος.

ABSTRACT

Redesigning the ΕΓΛ was a challenge to reconsider the relationship between the city's industrial heritage and its modern identity. The present study focuses on the preservation and creative reuse of the existing industrial complex, generating a set of questions, less focused on the matter of form and more concentrated on program functions, history, systems, technology, materials and so on.

The obsolete industrial facilities constitute a field of reuse of the existing buildings, maintaining and strengthening the useful parts of the complex as well as enriching them with new sustainable programs and uses. Moreover, existing architecture is so highly qualified that, even if we wanted to, it would not be possible to be further reproduced. Except that it would be a rather expensive move, the contemporary existence of so many invisible rules, which did not exist in the past, regarding the production of architecture would prevent such an inconsiderate architectural reproduction. For this reason, the study focuses on a new strategy where old and new can work very seamlessly together, while they often merge together harmoniously. In this way, the boundaries are blurred and it becomes difficult to perceive whether you experience a new or an old spatial condition.

Through the new design of the industrial complex, a multi-program character is given and the buildings that once housed the operating cores of the factory may both accommodate a large number of uses and reactivate the premises of the former paper industry throughout the whole day.

According to the spatial evolution of the industrial complex since its inauguration, the proposed interventions are divided into four phases. Phase A comprises edifices of the southern part of the plot, which are the oldest constructions. Through a process of redefinition, the ground floor buildings are maintained and restored, while additional floors are added, to serve the introduced uses. Phase B includes the buildings that are centrally located on the plot and erected subsequently. Concrete, tiled roofs and corrugated metal roofs are their main aspects that lead not only to the preservation of the buildings, but also to selective removal and activation of the spaces. Buildings of Phase C configure the facade of the plot on the borderline with the main road. Auxiliary functions were served there in the past and the appearance of the whole industrial complex was formed by their characteristics. Their role as the spatial boundary of the complex, leads to their preservation. Phase D

includes the north side of the plot, where the most contemporary building – the theater- is located. An open urban park is proposed for this zone.

Common intention of any new architectural proposal is to build a tabula rasa so that the light to be limited outside the construction. In the case of ΕΛΓ, our starting point is a compact and complex structure which is reinterpreted in order to allow the light to enter seamlessly into the inhabited interior. Thus, the outside blends with the inside, giving birth to a fluid spatial condition that is difficult to understand where is the border between indoors and outdoors, while simultaneously by removing any of the thresholds, the concept of closed space is sublimated. By touring and constantly discovering paths and squares intended for public activities, the spaces are attributed with an admirable quality that escapes from conventional spaces of art and administrative functions, but instead turns them into a unique collection of different and idiosyncratic public spaces. Every building communicates with the open space and the open air element and thus the new ELG becomes an architectural tool for creating spatial conditions of a wide range of interactions and interdependencies.